

Број: 302/2011-Д-02/1
Датум: 13.09.2011.

14.09.2011

„YUGOROSGAZ“ а.д., Београд
Господин Владимир В. Колдин, извршни директор
Змај Јовина 8-10
11000 Београд
факс: 011/321 66 88

Поштовани,

У прилогу Вам достављамо Мишљење на Предлог одлуке о утврђивању цена за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса, који сте нам доставили дописом од 02.09.2011. године (заведено у Агенцији под бројем 302/2011-Д-02 од 05.09.2011. године).

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Handwritten signature.

У складу са чланом 66. став 5. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 84/04), а у вези са чланом 207 Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11) и члана 12. тачка 8. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС“, број 52/2005), Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 163. седници од 13.09.2011. године, разматрао је предлог цена за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса „Yugorosgaz“, а. д., Београд, и даје следеће:

МИШЉЕЊЕ

1. „Yugorosgaz“, а. д., Београд, - оператор транспортног система за природни гас, доставио је својим дописом од 02.09.2011. године (заведено у Агенцији под бројем 302/2011-Д-02 од 05.09.2011.године) на мишљење предлог цена за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса које износе:

Тарифни елемент	Тарифни став	Јединица мере	Динара по јединици мере
Енергент	Енергент	м ³	1,13
Капацитет	Капацитет	м ³ /дан/година	75,52
Енергент	Енергент за управљање системом	м ³	0,00

2. У поступку оцене оправданости трошкова пословања, као и висине планиране стопе повраћаја на регулисана средства који се, сагласно Закону о енергетици и Методологији за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за транспорт природног гаса („Службени гласник РС“, „“, 68/06, 1/07, 100/08, 116/08 и 64/10) признају енергетским субјектима при образовању цена, Агенција је на основу приложене документације и података достављених уз предлог цена, утврдила да је „Yugorosgaz“, а. д., Београд, при образовању цене за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса:

- обрачунао максимално одобрени приход за енергетску делатност транспорта природног гаса и извршио алокацију максимално одобрених прихода на тарифне елементе применом критеријума и мерила утврђених Методологијом за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за транспорт природног гаса („Службени гласник РС“, „“, 68/06, 1/07, 100/08, 116/08 и 64/10);
- исказао цене за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса по тарифним ставовима на начин утврђен Тарифним системом за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса („Службени гласник РС“, 1/07);
- стопу повраћаја на регулисана средства обрачунао у висини од 7,50% за енергетску делатност приступа и коришћења система за транспорт природног гаса и то применом реалне цене сопственог капитала пре опорезивања од 10,00%, пондерисане просечне цене позајмљеног капитала од 5,10%, учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40,00%, учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60,00% и стопе пореза на добит од 10,00%.

3. Полазећи од наведених констатација и свеобухватне анализе приложене документације и података, Агенција је закључила:

- да су сви елементи релевантни за утврђивање оправданих трошкова пословања и максимално одобреног прихода за енергетску делатност транспорта природног гаса, реално исказани и стога је мишљења да се могу сматрати оправданим;
- да је предложена стопа повраћаја нижа од нивоа уобичајене стопе у земљама са сличним условима и ризицима пословања за енергетску делатност транспорта природног гаса.

4. Ставови Агенције изнети у овом мишљењу, детаљније су образложени у анализи енергетско – техничких карактеристика система за транспорт природног гаса, као и економско – финансијских показатеља и као аналитичка основа су прилог овог мишљења.

Број: 348/2011-Д-1/68
Београд, 13.09.2011.године

АНАЛИТИЧКА ОСНОВА

за оцену и давање мишљења о ценама за притуп и коришћење система за транспорт природног гаса

Уводне напомене

У складу са чланом 66. став 5. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 84/04), а у вези са чланом 207 Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11), Yugorogasz a.d., Београд као транспортер природног гаса, доставио је Агенцији за енергетику Републике Србије на давање мишљења предлог цена за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса (допис заведен у Агенцији под бројем 302/2011-Д-02 од 05.09.2011. године).

У прилогу наведеног дописа достављен је предлог цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса, попуњене табеле по захтеву Агенције и пратећа документација.

Yugorogasz a.d., је, у претходном поступку, пре достављања поменутог предлога, извршио више корекција обрачуна и доставио Агенцији сва тражена образложења, документацију и додатне податке.

Полазне основе

Све енергетско – техничке и економско - финансијске табеле приложене уз предлог цена за енергетску делатност приступа и коришћења система за транспорт природног гаса, подносилац предлога је формално – технички правилно попунио. Економско – финансијска анализа предлога цена односи се на анализу сваког појединачног елемента формуле за израчунавање максимално одобреног прихода, као и на формално - техничку исправност алокације максимално одобрених прихода на тарифне елементе (односно израчунавање цена по тарифним ставовима).

У поступку економско – финансијске анализе предложеног акта о ценама Агенција је имала у виду и следеће:

- Подносилац захтева има правну форму затвореног акционарског друштва.
- Подносилац захтева је ималац лиценци за обављање шест енергетских делатности издатих од стране Агенције, а поред тога обавља и неенергетске делатности.
- Подносилац захтева је у складу са чланом 19. Закона извршио интерно раздвајање књиговодствених рачуна по делатностима и саставио је и Агенцији доставио билансе стања и билансе успеха и извештаје независног ревизора по делатностима за претходни регулаторни период (2009. година). Интерно раздвајање књиговодствених рачуна по делатностима извршено је на начин који Агенција оцењује као коректан и прихватљив. С тим у вези, сви подаци који су у економско – финансијским табелама Правила информисања наведени за претходни регулаторни период, усклађени су са подацима из биланса стања и биланса

успеха за предметну енергетску делатност. Такође, алокација заједничких позиција биланса стања и биланса успеха а које имају утицаја на формирање максимално одобреног прихода за предметну енергетску делатност извршена је коректно, односно подносилац захтева је коректно дефинисао кључеве за расподелу заједничких билансних позиција у регулаторном периоду и доставио Агенцији прихватљива образложења (рачунице) одабраних кључева.

Опис транспортног система

„Yugorosgaz“ а.д. обавља делатност транспорта природног гаса на 64,5 km гасовода високог притиска, ППС Појате, ГМРС Ниш и ГМРС Алексинац . На транспортном гасоводу нема корисника система, односно купаца, нити тарифних, нити квалификованих. Излази из транспортног система су само ове две ГМРС Ниш и ГМРС Алексинац.

Количине природног гаса планиране за транспорт

Тарифни елемент „енергент“ за 2010. год. - 37.150.000 m³ је укупна планирана количина природног гаса. Од наведених количина планирано је 50.000 m³ за сопствену потрошњу – технолошке потребе транспортног система. 31.150.000 m³ је планирано за испоруку са транспортног гасовода на ГМРС Ниш и Алексинац, односно у сопствени дистрибутивни систем.

Планиране количине за испоруку са система за 2010. годину су веће од испоручених у 2009. години (количински 30.315.861 m³) за 22,54%.

Тарифни елемент „капацитет“ за 2010. год. – 238.888 m³/дан/год. је утврђен на основу података о испорученим месечним количинама у 2009. год. на излазима са транспортног система, на ГМРС Ниш и Алексинац. Тарифни елемент „капацитет“ је правилно израчунат.

Планирани губици природног гаса

Губици природног гаса у транспортном систему нису планирани за 2010.годину.

Није било губитака на транспортном систему ни у 2009. год.

С обзиром да почетком 2008. године још није постојало адекватно мерење на ППС Појате на ком је ЈП „Србијагас“ испоручивао природни гас „Yugorosgaz“ а.д., као и на ГМРС Ниш, где се испоручује природни гас у дистрибутивни систем, количине измерене код купаца природног гаса су узимане као количине које су испоручене са транспортног у дистрибутивни систем „Yugorosgaz“ а.д. Због наведеног, нису утврђени губици у 2007. години те је усаглашено је да се они не планирају ни за 2008. годину.

Оперативни трошкови

Економско – финансијска анализа оперативних трошкова уважила је пројектовану стопу инфлације за 2010. годину од 6,0%, као и да је планирана транспортована количина природног гаса у регулаторном периоду већа у односу на остварење у претходној години за 21,9%, а што све има утицаја на планиране оперативне трошкове у регулаторном периоду.

Укупни оперативни трошкови планирани су у регулаторном периоду за предметну енергетску делатност у износу од 46.731.000 динара (за 6,2% више у односу на остварење у претходној години) и њихова структура је приказана у следећој табели:

(у 000 динара)

P/6	Позиција	Биланс успеха за 2009. годину	Оправдани трошкови за 2009. годину	Планирано за 2010. годину	Индекс
1	2	3	4	5	6 (5/4)
1.	Трошкови материјала	2.206	2.206	2.441	110,7%
1.1.	Трошкови материјала за израду				
1.2.	Трошкови осталог материјала (режијског)	763	763	820	107,5%
1.3.	Трошкови горива и енергије	1.443	1.443	1.622	112,4%
2.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	60.363	15.565	16.558	106,4%
2.1.	Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	46.027	10.056	10.660	106,0%
2.2.	Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	4.568	2.193	2.324	106,0%
2.3.	Трошкови накнада по уговору о делу	226	226	239	106,0%
2.4.	Трошкови накнада по ауторским уговорима				
2.5.	Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	296	296	313	106,0%
2.6.	Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	831	416	441	106,0%
2.7.	Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора	1.255	1.255	1.331	106,0%
2.8.	Остали лични расходи и накнаде	7.160	1.123	1.250	111,3%
3.	Трошкови производних услуга	20.373	14.323	15.165	105,9%
3.1.	Трошкови услуга на изради учинака	1.374	248	248	100,0%
3.2.	Трошкови транспортних услуга	1.116	1.116	1.279	114,7%
3.3.	Трошкови услуга одржавања	7.844	7.844	8.283	105,6%
3.4.	Трошкови закупнина	8.237	3.312	3.511	106,0%
3.5.	Трошкови сајмова				
3.6.	Трошкови рекламе и пропаганде	763	763	809	106,0%
3.7.	Трошкови истраживања				
3.8.	Трошкови развоја који се не капитализују				
3.9.	Трошкови осталих услуга	1.039	1.039	1.034	99,6%
4.	Нематеријални трошкови	12.692	11.382	12.016	105,6%
4.1.	Трошкови непроизводних услуга	1.781	1.781	2.046	114,9%
4.2.	Трошкови репрезентације	1.020	1.020	1.081	106,0%
4.3.	Трошкови премија осигурања	7.084	5.975	6.564	109,8%
4.4.	Трошкови платног промета	585	585	628	107,4%
4.5.	Трошкови чланарина	259	234	247	105,6%
4.6.	Трошкови пореза	188	147	167	113,6%
4.7.	Трошкови доприноса				
4.8.	Остали нематеријални трошкови	1.775	1.640	1.283	78,2%
5.	Део резервисања за накнаде и друге бенефицијезапослених а који се исплаћују у регулаторном периоду	520	520	551	106,0%
6.	Укупно (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	96.154	43.995	46.731	106,2%

Као полазна основа за оцену оправданости оперативних трошкова у регулаторном периоду коришћени су остварени оперативни трошкови у претходној години а чију оправданост је ценила Агенција. У односу на остварене оперативне трошкове који су исказани у Билансу успеха за 2009. годину за предметну енергетску делатност кориговани су следећи оперативни трошкови који нису у директној функцији обављања предметне енергетске делатности или чији се износ не може оценити као оправдан:

- „Трошкови зарада и накнада зарада (брото)“ и „Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца“ су умањени за износ од 35.971.000 динара, односно 2.375.000 динара а који не могу бити признати као оправдан оперативни трошак;
- „Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора“ су умањени за износ од 415.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак;
- „Остали лични расходи и накнаде“ су умањени за износ од 6.037.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак;
- „Трошкови услуга на изради учинака“ су умањени за износ од 1.126.000 динара а који је није евидентиран на одговарајућем књиговодственом конту и услед тога је пренет на друге билансне позиције;
- „Трошкови закупнина“ су умањени за износ од 4.925.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак;
- „Трошкови премија осигурања“ су умањени за износ од 1.109.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак;
- „Трошкови чланарина“ су умањени за износ од 25.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак;
- „Трошкови пореза“ су умањени за износ од 41.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак;
- „Остали нематеријални трошкови“ су умањени за износ од 135.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак.

Економско – финансијска анализа појединачних оперативних трошкова у регулаторном периоду за предметну енергетску делатност нарочито је фокусирана на трошкове код којих је предвиђена значајнија промена у односу на остварење у претходној години и који су планирани у значајнијем апсолутном износу, а то су:

- „Трошкови зарада и накнада зарада (брото)“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 10.660.000 динара (за 6,0% више у односу на остварење у претходној години).
- „Трошкови услуга одржавања“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 8.283.000 динара (за 5,6% више у односу на остварење у претходној години) и примарно се односе на трошкове услуга одржавања система за транспорт природног гаса.
- „Трошкови регулаторне накнаде“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 748.000 динара и укључени су у оквиру позиције „Остали нематеријални трошкови“. Трошкови регулаторне накнаде планирани су у регулаторном периоду у складу са Методологијом, односно у износу од 1,25% од максимално одобреног прихода утврђеног пре укључивања овог трошка.
- „Трошкови добровољног додатног пензијског и инвалидског осигурања“ и „Трошкови услуга за хуманитарне, научне, спортске и културне циљеве“ нису планирани у регулаторном периоду (у претходној години ови трошкови нису признати као оправдани оперативни трошкови).

„Трошкови заштите животне средине“ нису планирани у регулаторном периоду (у претходној години ови трошкови нису исказани).

На основу свега напред наведеног, предложени оперативни трошкови у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Трошкови амортизације

Трошкови амортизације планирани су у регулаторном периоду за предметну енергетску делатност у износу од 48.469.000 динара (за 17,9% више у односу на претходну годину). Трошкови амортизације постојећих средстава планирани су у регулаторном периоду у износу од 41.097.000 динара. Трошкови амортизације који су исказани у Билансу успеха за 2009. годину за предметну енергетску делатност у износу од 47.371.000 динара умањени су за износ од 6.275.000 динара који се односи на део трошкова амортизације магистралног гасовода МГ – 09 Појате – Ниш а који се не може оценити као оправдан трошак амортизације.

Трошкови амортизације средстава која ће бити активирани у регулаторном периоду планирани су у износу од 7.373.000 динара и правилно су обрачунати у складу са планираним активирањем средстава у регулаторном периоду и дефинисаним процењеним корисним веком средстава која ће бити активирани у регулаторном периоду.

Према општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама подносиоца захтева, трошкови амортизације се обрачунавају пропорционалном методом у процењеном корисном веку трајања средстава а што је у складу са Методологијом.

На основу свега напред наведеног, предложени трошкови амортизације у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Стопа повраћаја на регулисана средства

Стопа повраћаја на регулисана средства у регулаторном периоду је обрачуната за предметну енергетску делатност у висини од 7,50%, и то применом реалне цене сопственог капитала после опорезивања од 10,00% а коју Агенција оцењује као прихватљиву, пондерисане просечне реалне цене позајмљеног капитала од 5,10% а која се креће у границама обазриво и рационално позајмљених средстава, прописаног учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40,00%, прописаног учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60,00% и стопе пореза на добит од 10,00%.

По основу повраћаја на регулисана средства у максимално одобрени приход у регулаторном периоду укључен је износ од 74.191.000 динара.

На основу свега напред наведеног, предложена стопа повраћаја на регулисана средства у регулаторном периоду се може сматрати оправданом и прихватљивом, нарочито имајући у виду неопходност даљег развоја система за транспорт природног гаса у земљи.

Регулисана средства

Регулисана средства у регулаторном периоду планирана су за предметну енергетску делатност у износу од 989.209.000 динара. Приликом економско – финансијске анализе регулисаних средстава у регулаторном периоду треба имати у виду следеће:

- Вредност регулисаних средстава на почетку регулаторног периода износи 990.646.000 динара. Износ нето вредности средстава на почетку регулаторног периода, а која је основ за утврђивање вредности регулисаних средстава на почетку регулаторног периода одговара износу исказаном у Билансу стања подносиоца захтева на дан 31.12.2009. године за енергетску делатност транспорта природног гаса, коригованом за износ од 211.268.000 динара (део нето вредности магистралног гасовода МГ – 09 Појате – Ниш). Према општем акту (Правилнику) о рачуноводству и рачуноводственим политикама подносиоца захтева изабрани модел процене некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања је трошковни модел.
- Нето вредност средстава прибављених без накнаде на почетку регулаторног периода не постоји јер је према подацима подносиоца захтева прибављање комплетних средстава на почетку регулаторног периода финансирано из сопствених средстава.
- Вредност регулисаних средстава на крају регулаторног периода износи 987.773.000 динара и правилно је израчуната у складу са Методологијом.

На основу свега напред наведеног, предложена вредност регулисаних средстава у регулаторном периоду се може сматрати оправданом и прихватљивом.

План улагања

Достављен је План пословања за 2010. год. Планом није предвиђено проширење транспортног гасовода у 2010. год. Достављен је Петогодишњи план инвестиција у коме нису наведени физички показатељи планираног развоја транспортног система.

Укупна улагања у регулаторном периоду планирана су за предметну енергетску делатност у износу од 1.239.096.000 динара. У претходној години уложено је 14.155.000 динара (у потпуности из сопствених средстава).

Извор финансирања планираних улагања у регулаторном периоду чине у потпуности сопствена средства и подносилац захтева располаже истим. Планирана улагања у регулаторном периоду су исправно унета у обрачун регулисаних средстава у регулаторном периоду. Од укупно планираних улагања у регулаторном периоду (1.239.096.000 динара) у регулаторном периоду неће бити активирано 1.193.500.000 динара и овај износ нема утицаја на висину регулисаних средстава, односно цена за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса.

На основу свега напред наведеног, извори финансирања планираних улагања у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Остали приходи

Остали приходи у регулаторном периоду планирани су у износу од 436.000 динара (у нивоу остварења у претходној години) и примарно се односе на планиране приходе од наплаћених пенала, казни и штета на средствима.

На основу свега напред наведеног, предложени остали приходи у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Корекциони елемент

Корекциони елемент за предметну енергетску делатност није обрачунат, а што је у складу са Методологијом (подносилац захтева није примењивао цене за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса у претходном регулаторном периоду).

Максимално одобрени приход

Максимално одобрени приход у регулаторном периоду према предлогу подносиоца захтева приказан је у следећој табели:

(у 000 динара)

Редни број	Позиција	Скраћенице	Износ
1.	Оперативни трошкови	О _т	46.731
2.	Трошкови амортизације	А _т	48.469
3.	Стопа повраћаја на регулисана средства	ППЦК	7,50%
4.	Регулисана средства	РС _т	989.209
5.	Остали приходи	ОП _т	436
6.	Корекциони елемент	КЕ _т	
7.	Максимално одобрени приход:	МОП _т	168.955
8.	Усклађени максимално одобрени приход:	МОП _{ут}	60.140

Цене за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса

Алокација предложеног максимално одобреног прихода предметне енергетске делатности на тарифне елементе (односно израчунавање цена по тарифним ставовима) извршено је у складу са Тарифним системом.

Ради целовитог сагледавања економско – финансијских ефеката који су последица обрачуна цена за приступ и коришћење система за транспорт природног гаса предметног подносиоца захтева, у наставку је приказан упоредни преглед постојећих и предложених тарифних ставова и просечних цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса:

Тарифни елемент	Тарифни став	Јединица мере	Динара по јединици мере		Индекс
			Постојеће цене	Предложене цене	
Енергент	Енергент	m ³	1,35	1,13	83,7
Капацитет	Капацитет	m ³ /дан/година	66,28	75,52	113,9
Енергент	Енергент за управљање системом	m ³	0,36	0	-
Просечна цена прерачуната у дин/m ³			2,29	1,62	70,7

Напомена: Просечна цена прерачуната у дин/m³ која је приказана у табели има искључиво информативни карактер (ради упоредивости података).